

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbei maghiare.

(După jiarul stenografic al dietei).

Sedința din 30 Aprilie 1879.
(Urmare).

Aladár Molnár (continuare):

§ 5 din art. leg. IV: 1805 declară, că după ce conform art. leg. VII: 1792 limba maghiară este primită de obiect ordinariu de învățământ, Majestatea Sa se va îndura a se îngriji pentru executarea lui. Noi știm, că dieta din Buda a trimis o deputațiune și în afaceri școlare publice. Pe baza lucrărilor acesteia s'a statorit a doua *ratio educationis* adică metoda învățământului și s'a edat la anul 1806 de regele Francisc. În aceasta *ratio educationis* din anul 1806 § 8 al cap. 5 ține următoarele: *De studiis scholarum vernaculorum generatim! Linguae patriae usum civi Hungaro esse omnino necessarium nemo est, qui ambigat: idcirco cura ubique peculiaris et continua erit in scholis Hungariae adhibenda, ut illius cognitioe adolescentiae pariter imbuantur etc.* Se ține dar în principiu și îndeobște, că trebuie să se îngrijească în fie-care școală populară, ca fie-care cetățean să învețe limba maghiară. Aceasta a fost la anul 1806 în decretul regesc emis de împăratul și regele Francisc. Aceia cari au compus și au emis decretul regesc doar nu se vor pute învinoviți de șovinisti? Și în același decret limba maghiară s'a făcut obiect obligatoric de învățământ și pentru *scholae primariae* adică pentru aceea școală populară, unde se cresc și învățători. (§ 23). Nu voiesc să vorbesc mai mult despre legea din 1846, care a cetit-o domnul deputat Madarász.

Nu este dar ceva nou, că limba maghiară îndeobște s'a făcut în toate școlile țerei, și în școlile populare cel puțin în principiu obiect

obligatoric de învățământ; aceasta nu este o idee, ce s'ar fi născut în capul șovinistilor maghiari sau a neofitilor în decursul mișcărilor naționale, căci de când și-a estins statul îngrijirea sa și asupra școlilor populare aflăm urme la noi, că statul în mod foarte firesc a nisuit, ca limba sa oficială să o facă tuturor înțelegibilă. Pecăt timp s'a putut spera a face în țară limba germană de limba statului, s'a nisuit a se introduce limba germană; îndată ce a încetat aceasta, s'a început îndată a se îngriji pentru instrucțiunea limbei maghiare (*aplaus*).

Aceasta este foarte firesc, dacă considerăm, că voim să crescem în școala populară nu numai oameni, ci totdeodată și cetățeni ai statului (*aplaus viu*). Dacă dar statul voiesc a cultiva copiii patriei comune deodată și pentru calificațiunea de lipsă cetățeanului, aceasta este o misie foarte firească, ba chiar o datorință (*aplaus viu*).

Cu privire la gimnasia ei o și conced această; dar în școala populară, ține ei, aceasta este imposibil, căci nici timp nu este; și nici n'ar fi necesar. Locuitoriul dela țară poate merge, precum ne spune domnul dep. Mocsáry, în unele regiuni în depărtare de miluri, până află unul ce vorbește limba maghiară. Numai să nu uite domnul deputat, că poporul numai este *glebae adscriptus*, numai este legat la țarină, precum a fost mai înainte când cu constituția feudală, ci că el se mișcă liber, și dacă în satul unde respectivul a trăit ca copil, nu locuesce nimeni cu care ar pute vorbi unguresce, unde este el asigurat, că sau necasul sau norocul îl va aduce pe el într'o regiune, unde trebuie să scie unguresce, apuca-va el o carieră mai înaltă, sau rămâne-va în cercul seu? Îmi aduc aminte, când în anul 1868 sau 1869, servind eu în ministeriul cultelor, am fost odată la deputatul domnul Kuhinka. Aflând lo-

culatorii din localitățile vecine că a sosit cineva din ministeriu, a venit o deputațiune de primari la mine, tot Slovaci, cu care numai prin un tâlmaciu am putut comunica, și mă provocară a așterne ministrului cererea lor, ca să se instrueze la ei limba maghiară, căci ar fi tare greu pentru ei, când se duc la Losoncz sau într'alt loc la țerg, că nu pot vorbi unguresce ci au lipsă de un tâlmaciu. — Așadară acestia simțiau, — nu pe o carieră mai înaltă, ci în sfera lor proprie necesitatea învățământului limbei maghiare.

Domnul deputat Polit ține, că acolo unde se simte necesitatea, naționalitățile vor îngriji pentru instrucțiune. Da, așa e, însă planul de învățământ nu se statorosește de popor care simte necesitatea ci de acei domni, între cari mulți adese din alte considerări sau din preocupățiune națională nu voiesc a permite poporului, deși ar ave într'adevăr lipsa, a învăța limba maghiară. Eu voiesc on. casă să citez spre acest scop un exemplu. În gimnasia și în școlile medii ei nu au obiectări în contra învățământului limbei maghiare; ci recunosc că aceia, cari apuca pe o cale care ne recere studii mai înalte și voiesc a se face deputați, funcționari administrativi, județi etc, au lipsă de ea. Și ce esperiam și aici? Să se cerceteze, cum să instruiască în gimnasia limba maghiară! Este adevărat, că în fie-care clasă limba maghiară este obligată cu două sau mai multe oare, dar în *praxi* treaba se întocmesce astfel, ca în cele 2 oare se împreună 3—4 clase; în programă aflăm, că fie care școlariu învață 2 oare pe săptămână unguresce, dar aceea nu stă acolo, că pentru acele 2 oare sunt intrunito 3—4 clase, și astfel rezultatul instrucțiunii este cam nulă. Așadară treaba nu se poate da cu totul pe mâna domnilor cari conduc diversele corporațiuni, ci chiar în interesul poporului însuși este necesar, a se îngriji pe calea legii (*aplaus viu*).

Da, însă, ține domni deputați Polit și Mocsary, acest proiect de lege nimicesce autonomia bisericilor cu privire la afacerile lor școlare, care în Ungaria este garantată în mod legal, și el vatemă legea naționalităților.

Cu privire la cea din urmă îmi permit a mă ruga, ca să mi se arete cu care § al legii de naționalități stă în contradicere proiectul de lege de față? În legea naționalităților este exprimat, că fie-care naționalitate poate cultiva liber limba sa proprie și a cresce pe copiii sei în aceasta limbă. Dacă ținem noi, că în școlile să se instrueze și limba maghiară, dar cu toate aceste limba instrucțiunii să fie limba maternă a școlariului, stă aceasta în contradicere cu legea naționalităților? Eu nu cunosc nici un singur § al legii naționalităților cu care aceasta ar sta în contradicere. (*Adevărat!*)

Încât privește autonomia bisericilor, recomand atențiunii onoratei case simplu împregiurarea, că Maj. Sa a sancționat statutele școlare ale bisericilor sârbesci și românesci cu adausul foarte firesc, că ele nu împedecă dispozițiunile mai târzie ale legislațiunii. În fie-care stat corporațiunile, fie ele bisericesci sau altele, formează față de totalitatea statului numai o corporațiune particulară și statutele lor corespundătoare într'un timp anumit legilor de atunci nu pot prejudeca legislațiunea viitoare.

Aceiași are valoare și cu privire la autonomia protestanților. În § 5, dacă nu greșesc, a art. leg. 26 din 1791, care formează o basă esențială a autonomiei bisericesci, este exprimat clar, ca Maj. Sa statorosește după ascultarea staturilor *ordo studiorum* și că acest *ordo studiorum* este a se introduce și în școlile protestanților. Ce însemnează aceasta? Că Maj. Sa îl statorosește după ascultarea staturilor! Pe calea legii. (*Aprobare*).

Așadară legislațiunea o spune clar și și-au rezervat a statorî *ordo stu-*

FOIȚA.

Musică.

Concertul „Reuniunii române de cântări” din Sibiu.

Duminecă în 13/25 Maiu am avut plăcerea a vedé pășind earăși juna noastră reuniune înaintea publicului. Puține săptămâni numai a trecut decând ea a secerat aplause bine meritate în concertul Seghedinenilor și astfel graba cu care s'a arangiat „producțiunea extraordinară”, anunțată pe Duminecă în sala de la „Imperatul Romanilor”, ne-a cam surprins. Acest concert fû numit de câtră anunțurile și placatele societății „producțiune extraordinară” și el merită cu atât mai mult numirea aceasta, cu cât a fost „însoțit de danț”. Nu înțelegem cum de odată reuniunea de cântări a ajuns a lega de concerte și petreceri de danț, și tocmai în cazul de față, unde și nemembrii, plătind tacsă ficsată, au avut

intrare la concert? Dacă scopul reuniunii a fost, a dobândi un succes material în favoarea cassei, danțul, fiind împreunat cu cheltueli, trebuia să lipsească, ear dacă scopul societății a fost ași face o petrecere „însoțită de danț”, n'a avut loc concertul și în acest cas intrarea trebuia să fie rezervată numai celor invitați, fie ei membrii sau nemembrii. A arangia însă petreceri de danț, la care fie-cine, plătind un floren, poate lua parte, nu este tocmai convenabil cu demnitatea societății.

Programa concertului a fost compusă de astădată numai din piese pentru cântare și în asemănare cu programa concertului prim ea se poate numi cu drept cuvânt mai puțin variată și mai seracă. Cu toate aceste trebuie să recunoascem tendența laudabilă a produce piese de valoare adevărat clasică, precum este „Primăvara” din „Anotimpurile” de Haydn. Și dacă este să vorbim mai întâiu despre acest punct, fără îndoială cel mai valoros și cel mai interesant din întreaga programă, con-

statăm cu plăcere, că din executarea lui s'a văduț pre tot locul, că dirigentul reuniunii domnul J. Frühling a pus o deosebită deligintă și silință în studiarea acestei piese pentru a o produce așa cum merită. Diligintă d-sale a și fost încoronată prin o executare în cea mai mare parte esactă a corurilor: cu deosebire și preste asteptare bine a reușit Fuga (Nr. 4. *Allegro più mosso*). Solii (sopran, tenor, bas) au contribuit după puteri la succes. Sopranul (doamna A. M.) a escelat pre lângă glasul foarte simpatic prin o executare precisă. Basul (domnul P. C.) a suferit încât-va prin o indispozițiune a glasului, ce sau băgât de samă cu deosebire la recitativul ariei (nr. 3), ear tenorul (domnul I. P.) ar fi produs mai mult efect dacă ar fi fost spriginit îndestul de organul, despre care dispune. Acompaniamentul pe piano (domnișoara S. B.) a fost executat în toată privința cu deosebită desteritate și esactitate și o parte însemnată a aplauselor însuflețite, prin care publicul a distins producțiunea, compet pianistei.

Celelalte puncte ale programei, patru coruri naționale, au reușit bine.

Concertul puté fi și mai bine cercetat decât a fost. Petrecerea de danț a fost foarte animată. **HA**

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.

(32 urmare.)

XXIII.

In care doctorul Van-der-Bader crede a fi aflat în sfârșit pre Michelet și Amorul, dar nu află nici pre unul nici pre celalalt.

— Dar cum se poate că d-nul Michelet să fie în Marseille?

— Vasul Caid, pare că a descălecat la Messina, respunse dl Teissier, și în această cetate clientul meu a aflat o epistolă din Paris, care i aduse scirea că s'a întemplat la densusul un furt îndrăzneț.

Van-der-Bader asculta ca un om beat.

diorum și aceasta este deobligătoare pentru toate confesiunile și pentru protestanți. (Aprobare). Din aceasta cauză obiectele de învățământ obligatoric pentru scoalele confesionale sunt prescrise în legea instrucțiunii populare din anul 1868. Dacă legislațiunea a însemnat în anul 1868 cinci până șase obiecte de învățământ obligate, care au valoare și pentru scoalele protestanților, și de prezent statorice un nou al șaptelea obiect de învățământ, care de asemenea va fi obligat în toate scoalele confesionale, vătămă ea oare prin aceasta autonomia protestanților sau a altei confesiuni? (Aplaus). Pe aceeași basă, pe care legislațiunea a stabilit în anul 1868 obiectele de învățământ obligate, poate ea statorici și un nou obiect de învățământ fără a vătămă autonomia.

Câtă stimă dovedesc de alt cum protestanții față de lege, se vede din un nou exemplu cu care pot servi. La adunarea generală a cercului bisericesc reformat din Baranya ce s'a ținut acum în Aprilie, au peționat 4 învățători din Slavonia, anume din Szent-Lászlo, Korogy Maraszt și Retfa'u, pentru ca cercul bisericesc să iee în scut, cerând de la ei inspectoratul scolar laic din Agram a instrua limba croatică ca obiect de învățământ obligat, spre care scop ei nu sunt apți. Așa dară din Slavonia petiționează învățători din comune, care aparțin Croației dar în cele bisericesci se țin de Ungaria, din cauză că oficiul din Agram voiesce a se instrua limba croatică ca obiect de învățământ obligat. Și ce a răspuns la aceste cercul bisericesc? El răspunde: Dispunând cu privire la instrucțiunea în limba croatică legea țerei de acolo, acest cerc bisericesc nu se simte îndreptățit, a lua hotărâri cari ar sta în contradicere cu legea și reacează pe învățătorii respectivi, ca să se supună legilor țerei și să nisuiască a 'și însuși limba croatică. Eată, cercul bisericesc nu face nici un gravamen din cauză, el nu să provoacă la încheieri de pace, la autonomie, ci ăice: În Croația dispune legea, ca limba croatică să se instrueze ca obiect obligat ei să se supună legii, și dacă nu știu limba croatică, ei să o învețe. (Aprobare). Astfel înțeleg organele noastre oficiale autonomia (Aprobare).

Și nouă să ne fie frică în patria noastră proprie în Ungaria că, dacă înălțăm limba maghiară ca limbă oficială a statului la obiect de învățământ obligat în scoalele populare, să ne fie frica, ăic, că vătămăm prin aceasta autonomia bisericelor? (Aplaus).

Afirmațiunea domnului deputat Strévoiu, că Românii ar fi pri-

mit acest proiect de lege cu neîncredere întemeiată, a voit să o întărească în partea cea mai mare cu astfel de fapte cel puțin fapte afirmate de Domnia sa, cari nu stau în nici o legătură cu proiectul de lege de față. Eu conced că lor li s'a întâmplat nedreptate într'un sau într'alt cas, fie de cătră ohcii interne fie de cătră guvern însuși, eu nu știu; el afirmă, că diutre ei n'ar fi aplicați destui la judecătoria, la administrațiune și a. m.; eu conced; dar aceasta n'are nimic de a face cu învățământul obligatoric al limbei maghiare.

Eu din parte'mi cu privire la Români aș recunoașce de datorința mea patriotică, pe cât timp sunt membru al dietei, ale face dreptate la cas, când li s'ar fi vătămăat vr'un drept. Și eu cred că delăturarea neîncrederei ce există între Români și Maghiari este necesară în interesul ambelor părți, dar aceea să'mi permită dnul deputat a observa, că neîncrederea numai în acel mod poate înceta, dacă vom ave reciproc încredere. Pe cât timp fie-care parte așteaptă, că cealaltă parte să slăbească din neîncredere, pe cât timp fie care parte privesce lucrurile nu în coloarea lor naturală, ci prin ochelarii neîncrederei, pe atât timp încrederea reciprocă nu poate sporii. Adreseze ei cătră naționalitatea maghiară cu acel simțiment sincer de inclinare, care este motivat prin relațiunea ce există între noi și prin pozițiunea ambilor, și ei pot fi convinși că încrederea reciprocă nu va lipsi, tocmai din cauză fiind că suntem avisați unii la alții. Dar facă ei începutul (Aplaus).

(Va urma).

Revista politică.

Sibiu, în 16 Maiu.

Nu scim este pură întâmplare sau logica urmărilor firești, că, după promulgarea legii pentru limba maghiară în scoalele populare, a urmat în casa deputaților din Budapesta la ordinea ăilei proiectul de legea penală polițiană. Proiectul acesta devenind lege va fi parte întregitoare a codicelui penal unguresc, fără de care acesta până acum nici să putut pune în lucrare. Legea aceasta are într'atâta o înrudire sufletească cu cea pentru limba maghiară, încât prin dispozițiunile ei se va restringe libertatea garantată prin alte legi anterioare.

În ședința de la 24 dep. Helfy a interplat pe ministrul president despre natura convențiunii austro-turcesci în privința Novibazarului și dacă are ministrul de gând să aducă tratatul pe masa dietei. Ministrul pre-

sident a promis că va răspunde la interpelațiune în decursul săptămănei.

Este un fenomen rar și neexplicabil în politica internă și esternă austro-ungurescă, că „P. Ll.“, organul din care ne dedasem a auđi sunetele ministeriului unguresc și ale ministeriului de esterne, de vre-o câte-va ăile, se presentă cu descoperiri de atâta greutate, încât pare că anume vrea să compromită pe contele Andrassy. Odată un corospondent de la Viena descopere, resturnând ceea ce se susțină de ăiare la timpul seu, că contele Andrassy ar fi refusat ofertul țarului rusesc: Bosnia și Erțegovina, și ăice, că contele Andrassy n'a refusat ofertul, ci înțelegerea asupra unei procederi comune cu Russia s'a stricat numai din cauza pretensiunii asupra Novibazarului până la Mitrovița, cu care pretensiune însă Rusia nu s'a învoit.

Altă descoperire face „Pester Ll.“ prin o coresp. din Seraievo. Oficiosul arată foarte pe față ce țerg rēu a făcut Andrassy cu convențiunea turcească, ce impresiune rea exercită acea convențiune asupra militărimii și ce ilusorică este ocupațiunea proiectată a Novibazarului, în care se espune o garnisoană circa de 5000 soldați, separați prin o depărtare de cale de două ăile de trupele din Bosnia, celor mai necalculabile eventualități. — A treia descoperire privesce transacțiunea cu Cehii încă din timpul lui Hohenwart. Contele Andrassy, ăice „P. Ll.“ într'o corespundență din Praga, se invoice fără de rezervă cu transacțiunea în conturile proiectate de conducătoriul ceh, Rieger. Mai târziu însă a făcut unele excepțiuni și după vre-o câteva ăile în urma excepțiunilor a pășit de-a dreptul contra Cehilor.

Să fie vre-o legătură între erupțiunile aceste ale lui „P. Ll.“ și între testimoniul de hărnicie, ce „Politik“ din Praga într'un articol intitulat „Transacțiunea cu Boemii“ îl dă d-lui ministru Tisza? „Pol.“ vorbind despre bunătățile transacțiunii cu Boemii și despre foloasele unei delegațiuni cu o sferă mai largă, ăice că amândouă se pot face cu ajutoriul lui Tisza. Pentru că el a dovedit că este în stare a îndupleca dieta la ori-ce voiesce. El a înduplecat Ungaria să trăiască și fără de bancă proprie; el, cu toate că doamnele aristocrației maghiare în entuziasmul cel mare al Maghiarilor pentru Turci, sărutaseră mâinile cele mângite ale dervișilor turcesci, a știut aduce dieta, compusă mai numai din elementul maghiar, să încuviințeze ocupațiunea Bosniei și Erțegovinei.

Nu ne vine a crede să existe legătură între cele din „P. Ll.“ și „Politik“, căci „Pest. Ll.“ are în trecutul seu multe exemple despre precipitate schimbări, pentru că mai curând sau mai târziu eară să se schimbe. Este pētruns și el de politica intereselor. Cumcă nu greșim, se vede și din întâmpinarea ce avu contele Andrassy în Budapesta cu ocaziunea desvălirei monumentului lui Eötvös, ce se întâmplă în ăilele aceste.

Pe la mijlocul lui Iulie, spune „Bohemia“ se va ocupa linia Lim în pašalicul Novibazarului. Despre înaintarea trupelor austro-unguresci se scrie la „Nat. Ztg.“ că Austria a bună samă a recercat Berlinul să întrevină la Roma pentru a i se da ajutoriu în drumul spre Salonic. Coresp. atinge apoi și coardele cestiunei grecesci și ligei albanese, cu care ocaziune amintesc și de nedumerirea Italiei, vędând stindardele austriace pe țermul resăritean al Adriei.

Cestiunea orientală este atât de bogată în încurcături încât ține încă toată Europa în arme. Nedumeririle și rivalitățile între puteri se desvoaltă în măsura, în care se desvoaltă cestiunea orientală. Se vorbesce deja și de o ligă maritimă contra Angliei, de alianțe franco-rusesci etc., cari deși sunt deocamdată numai vorbe, sunt simptome, după care se poate face diagnosa situațiunei. Între alte mai spune „Köln. Ztg.“ că Francia încă are să ese din rezerva de până acum. „Avem 2.000.000 soldați, pentruce să nu avem și politică,“ să fie ăis Gambetta.

Corospondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Lugoș, în 12 Maiu v, (Primierea festivă a episcopului Mihali*). Poporul român maltratat astădi până la extremitate de jugul suferinței cel greu apēsăat și de povara grijei, stă dripit la pământ, și de aci ridicându-se numai din când în când caută spre adevăr și sinceritate si atunci vędând îndepărtarea cea mare a acestora strigă cu inima înfrântă: Apropiați-vē!

*) Dăm loc acestei corospondențe cu o deosebită satisfacțiune cu atât mai mult, cu cât faptele lovesc în față afirmațiunea comitetului suprem al comitatului Carașului d-lui Ujfalusy, făcută în casa Magnaților din Budapesta. Cetitorii nostri și vor aduce aminte că acest domn comite a ăis cu ocaziunea desbaterii proiectului de lege pentru impunerea limbei maghiare; că locuitorii acestor comitate (dl Ujfalusy este tot odată și comisar regesc al comitatului Severin) vor primi cu bucurie introducerea limbei maghiare în toate scoalele! Faptele dovedesc tocmai contrariul. Red.

— Un furt? întrebă Ellermann?

— De necredut! Închipuiți-vē că în absența d-lui Michelet două persoane sau înfășiat în locuința sa, și au scos prin înșelăciune epistole importante dela o servitoare a lui.

— Dar ea ni le-a încredințat din propria sa voie, răspuse Ellermann cu mândrie.

— Ce fel! Domnule D-Ta esci?... Van-der-Bader apucă pe Teissier de braț.

— Du-mē la marele bărbat, ăise el; acum sunt liniștit, pot să'l vęd.

Ellermann opii prin un semn pe profesor.

— Încă nu, scumpul meu învățătoriu; și adresându-se otelierului care stătea mut de uimire, ăise:

— Prietenul meu și eu, ne-am propus a căuta și a vorbi cu d-nul Michelet, care este unul din cei mai dintăi învățați ai lumii.

— Cel dintăiu, adause Van-der-Bader.

— Așa dar! ăise Teissier.

— Și, continuă studentul, tinera servitoare ce o aflarăm la dēnsul, auđind că plecăm la Marseille pentru

a ne întâlni cu stăpănul ei, ne-a rugat a'i aduce acele epistole.

— Le aveți la D-Voastră?... — Eată-le, răspuse Ellermann,

intindēndu'i un mic pachet legat cu îngrigire; nu le-am lāsăat de la mine nici chiar un moment.

— Să mergem! Michelet este aici vreau să vorbesc cu dēnsul fără amēnare, ăise profesorul agitat.

— Îl voiu înștiința mai întăiu despre aceasta, replică Teissier. Asceptați-mē, domnilor, voiu reveni la moment.

— Eu îți urmez.

— Nu, domnule doctor, îl rugă Ellermann; dl Michelet nu Te cunoașce, este ne-apērat de lipsă ca să fie mai întăiu înștiințat.

— Vē voiu afla în camera D-Voastră, ăise otelierul eșind pe ușă.

— Are dreptate. Vină d-le doctor, și Te liniștesce.

— Sunt liniștit, pe deplin liniștit, scumpul meu, ăise învățatul cu o agitațiune estremă.

Îl voiu vedē în sfēșit pe acest sublim cercetător! Ah! Tot mai trăesce Dumneđeul oămenilor de bine!

Toate ostenelele, toate necazurile vor fi uitate. Ai facut bine că'mi-ai urmat, prietine, îl vei vedē și D-Ta dimpreună cu mine.

Eu îi voiu împărtăși neliniștirile și lucrările mele, el îmi va arēta adevērata cale: aceea care conduce spre amor; o! tesă mărăeță! o! studiu admirabil!...

Învățătoriu! Te rog, moderează-Te.

— Mē moderez, domnule Ellermann, dar eată-mē ajuns la țintă, nu me pot reținē să nu strig: Victoria! Ce carte minunată a scris acest om!

— Ei dar' cugeta Ellermann, omul meu aiurează!

— Scii D-Ta că această carte'mi-a scăpat viața ađi-dimineată, continuă Van-der-Bader, glonțul s'a oprit dinaintea ei, el n'a cutezat să profaneze aceste pagini nemuritoare.

— Domnule doctor pare că vine cine-va, s'aud pași pe coridor; liniștesce-Te, Te rog!

— Și D-Ta care ai fost soțul meu în cercetările mele, urmă învățatul, D-Ta vei fi fericit, vei lua pe Lisbeth de soție, pe Lisbeth, pe care o iubesci.

Oh! aș vrē ca toată lumea să fie cu voie bună, eu nu sunt egoist, eu...

În acest moment ușa se deschise îndērēt, și un om de vre-o patruđeci de ani, cu fața deschisă și senină, se oprii pe prag.

— Michelet! Marele Michelet! strigă Van-der-Bader aruncându-se spre cel străin.

— Eu sunt, ăise acesta, încercând a se da la o parte pentru a face loc lui Teissier, care era agitat de o curiositate prea legitimă, pentru a fi indiscret.

Van-der-Bader se închină cu gravitate.

— Domnule Michelet, ăise el cu glas înecat, am venit de la Leyden pentru a saluta în D-Ta pre unul din cei mai miraculoși oămeni ai seculului nostru.

— Ce spui, domnule; sunt într'a- devēr uimit!...

— 'Mi-aș fi jertfit viața pentru a Te căuta, continuă eroul nostru, aceasta a fost dorința cea mai ferbinte, visul ăilelor mele! Lumea întreagă îmi dădea titlul de învățat, și eu însumi mē credeam învățat până în mo-

Numai prin adevăr și sinceritate se poate clădi cu temelie bun orice fericire; a propaga fericirea pe baza adevărului și sincerității sunt chemați mai întâi păstorii sufletesci ai poporului. La înălțimea acestei chiamări sante vedend poporul român al Lugosului redicac pe cel dintai păstoriu sufletesc carele se află în mijlocul seu cu mândria se ridică și ascultând cuvintele acestuia rostite în înalta casă a magnaților din Budapesta într'u apărarea tesaurului seu celui mai scump a limbei, — n'a putut intrelasa a nu da espresiune viuă consințământului seu față de această deamnă reprezentare a lui în aceeași înaltă casă legiuitoare prin demnului seu păstoriu, Ilustritatea Sa domnul Episcop Victor Mihály — și prin aceasta tuturor iubiților sei păstori sufletesci, ce s'au prezentat la acel înalt loc și au apărut după adevăr și sinceritate această sântă causă, ci adunându-se cu toții mai întâi în 3. Maiu a. c. v. la rēnturnarea Ilustrității Sale dela Budapesta a alergat la otarul orașului, acolo întimpinat de elita înțeleșinței noastre fū binevēntat prin Reverendisimul domn preposit Stefan Moldovan, apoi sosind între sunetile armonioase ale clopotelor ambelor biserici naționale la locul reședinței, mulțimea poporului adunat îl salută cu strigări frenetice de „să trāească“, cară mult Stimatul nostru domn advocat Tit Hașeg prin o cuvântare, ca scoasă din inim'a noastră i mulțami șil asecurā, că totdeauna și în tot locul unde își va ridica cuvântul spre a apăra adevăratele interese ale poporului român — poporul acesta mult cercat va scī a' l înbrășosa cu iubire fiască și nu 'și va închide brațul spre a 'l sprijini. În sufleșirea ce au produs atât cuvintele aceste călduroase, cât și răspunsul cel adēnc pētrundătoriu al Ilustrului păstoriu n'au putut mulțami pre acest popor sātōs după adevăr și sinceritate, ci vēdēnd, că adevărul mai cearcă odată a sē apropia de sinceritate, i dā ajutoriu — provocând pre cei chemați, ca manifestașinea aceasta să se continue. Și urmarea a fost, că în seara de 6/18 Maiu adunându-se mulțime de popor din loc și împrejur, se arangiā un conduct de torțe foarte imosant. — Imosant, fiindcă nici ploaia, ce a început a se versa n'a putut stāmpēra dorul mulțimei adunate într'u manifestașea unei iubiri sincere, căci toți strigau cu un glas: înainte!

La aușul acestora brava noastră reuniune de cântări primind în sinul seu pre frații și vecinii lor chorul plugariilor din Costeiu mare intonarā numai decāt cântul: „dulce-i vieța soldatului fericē“

mentul suprem, unde cartea D-Tale „Despre amor“ imi cădū în mâni.

— Să fie cu iertare, domnule, dișe Michelet cam incurcat, mi se pare că Te înșeli...

Profesorul se uită cu uimire la martorii acestei scene bizare.

— Eu n'am scris nici odată cartea despre carea vorbesci, respunse noul oaspe.

— Pe legea mea! dișe Teissier, mă cam temeam că aici va fi vr'o încurcătură la mijloc.

— D-Ta n'ai scris această carte gāngāi invēțatul întindēndu'i esemplariul ce'l avea la sine și care aș-dimineață îi făcuse un servițiu atât de insemnat.

— Nu, domnule.

— Cine ești dar? întrebā Eller-mann îngrijat.

— Eu sūnt Firmin Michelet, agent de librariu, și cu totul la dispozișinea D-Voastre, domnilor.

Van-der-Bader cădū ameșit în un fotoliu.

— Înțeleg acum toate, murmurā

și așa se pune conductul în mișcare și ajungēnd la locul reședinței episcopesci după intonarea „cântului Gintei latine“ preșutul nostru fiu și conetățan, avocatul Coriolan Bredicean, cu un glas înalt, adresā ilustrului păstoriu român Victor Mihály următoarele cuvinte:

Ilustrisime, Preasânțite domnule episcoape!

„Poporul carele nu'și iubescē „limba și nașinea sa nu meritā să „esiste și nu va esista!

„Deci seculi trecurā de când „noi, un braciū al mamei „Roma“ „am cuprins acest pāmēnt și cu „gloria străbunā pre frunte, cu iu- „birea limbei și nașinei în inimā „am vēdūt trecēnd seculu după se- „clu cu forțele, viforele și unelti- „rile lor, dar Romāni ne-au aflat; „Romāni ne-au lāsāt! — pentrucā „poporul consciu de tesaurul, ce „conține limba sa nașionalā; mām- „dru pre caracterul seu de Român, „a căutat și a aflat asil sigur lim- „bei și nașinei sale în bisericā „și scoalā.

„Biserica, mama noastră „bunā, a scutit cu dumneșescii și „neinvingiverii sei murfi individuali- „tatea noastră nașionalā.

„Scoalā, isvorul deșeptării, a „nutrit flacāra nașionalā a iubirei, „limbei și nașinei noastre.

„Acele asile eluptate cu ne- „spuse jertfe prin devotamentul po- „porului nostru. cătrā vatra stră- „moșascā prin torenți de sānge pen- „tru Domnitoriu; aceste asile căști- „gate prin admirabila contopire a „patriotismului cu caracterul nos- „tru nașional, aceste asile până a- „cum au fost garantate și prin le- „gea pozitivā.

„Prin proiectul de lege, care „va să prescrie introducerea limbei „maghiare de studiu obligat în scoa- „lele noastre poporale și confesio- „nale, vedem atinsā nu numai auto- „nomia bisericilor și scoalelor ro- „māne, ci ingreunată în mod ne- „suportabil instrucșinea intelec- „tualā — și prin aceasta progresul „cultural al poporului nostru; ve- „dem paralizate drepturile naturale „ale părinților de a altoi în inima „pruncilor în limba maternā simșii- „rile și caracterul lor; vedem peri- „clitatā existența a mii de docenți, „cari cu bunā credinșā, după toate „formele legei sustātătoare în vi- „goare, și-au întemeiat familia lor „și fericirea aceleia pre aceasta ca- „rierā sublimā dar tot de-odată grea „și amarā

„Nici act al accentuatei frăție- „tăți, nici semn al pretinșei egali-

invēțatul. O Dumneșeule! O Dum- neșeule!

Ellermann se duse la Michelet și îi prezentā pachetul ce 'l păstrase la sine.

— Acest pachet e pentru D-Ta, dișe el intristat; 'l-am primit de la fata de casā a D-Tale.

Agentul luā pachetul.

— Aceste 'mi-au pricinuit mare neliniște, murmurā el, căci eu le credeam ajunșe în mânilor unor oameni nedelicați.

Van-der-Bader se sculā repede de pe fotoliu.

— Cunosci D-Ta pe acela pe care 'l caut, dișe el cu glas innecat.

— Da și ba, respunse agentul. Dl Michelet, care e de douē ori așa bētrān ca mine, locuesce tot în strada de l'Ouest: 'l-am vēdūt mai de multe ori, dar n'am avut prilejul să'l vorbesc.

— Sā ne întoarcem la Paris, aruncā Eller-mann, poate vom fi de astādātā mai norocoși.

— Ah! domnule dișe Firmin Mi- chelet, paremi-se că în acest moment călētoria D-Voastre ar fi zadarnică.

„tăți, nici speranșā la un succes „practic nu vedem în acel proiect, „ci cu ingrigiri basate cunoascem „importanșa cestiunei, greutatea si- „tuașinei noastre.

„Cestiunile importante, situa- „șunile grave au nāscut pururea „luptătorii lor dar au aflat totdea- „una și nașinea romānā: una în „credinșā în simșirile sale.

„Ilustritatea Ta ca membru al „casei magnaților aș manifestat „simșemintele Ilustrității Voastre față „de acest proiect, dar Vē asigur, „cumcā cuvintele rostite de Ilutri- „tatea Ta în acelaș înalt corp le- „gislator din literā în literā cuprind „simșemintele poporului român — „și noi poporul adunat al acestui oraș „și din pregiur pentru comunica- „rea aceasta dreaptā și sincerā a „convincșinei noastre în mod so- „lemn și serbătoreșc își espriām „mulțamita și recunoșcinșa noastră „profundā, își aducem omagieles noas- „tre fiesci.

„Acest pas al Ilustrității Voas- „tre e adevērat pas al unui brav „păstoriu, e sincera și părinteșcā „ingrigire pentru bisericā, scoalā, „limbā și nașinea!

„Și fericirea noastră a Vē vedē „la înălțimea chiemārei creșce, vē- „dēnd și pre cealalți capi ai bise- „ricilor romāne pētrunși de asemenē „simșeminte și consciie de înalta lor „misiune, e nespūsā fericirea noas- „trā, când aceasta armonie a con- „vincșinei capilor păstorilor și con- „ducătorilor nostri oglindează nu- „mai simșimintele poporului, iubi- „rea limbei și nașinei noastre.

„Întreaga nașinea fiind la un „cuget și la o simșire, vēntul ce „tinde a o stinge va nutri numai „flacāra iubirei limbei și nașinei „noastre, — pentru aceea și în fața „acestui proiect solemn și cu incre- „dere poate striga: Romāni ne-a a- „flat! Romāni ne-a lāsā! — Sā „trāiesci Māria Ta!

Dupā aceasta primind mulțimea adunată răspunsul părintesc al Ilutri- tății Sale între strigări de „sā trāiască“ se reintoarse la locul de unde a plecat și de acolo la ale sale esclāmānd numai tot aceste:

Romāni ne-a aflat,
Romāni ne-a lāsā —
Sā trāiesci Māria Ta!

Săcel, 1 Maiu 1879. *) Domnule Redactor! din răspunsul lui Bucur Respop d-to 15/4 a. c. Nr. 47 al „Telegrafului Român“, m'am convins, că respec-

*) Cu aceste șinem afacerea din cestiune încheiatā, încāt privesce coloanele noastre.

— Zadarnică?...

— „Gazeta de Marseille“, care o am cumpērat aș-dimineață, cuprinde o micā notișā despre ilustrul meu omonim.

Și ce spune acea notișā? întrebā studentul.

— Ca dl Michelet, a cărui sănē- tate este foarte sdruncinatā, a plecat în Italia și și-a propus a petrece un an în Neapole.

Dișend aceste cuvinte, agentul de librārie salutā cu urbanitate și se retrase, însoșit de dl Teissier.

Ellermann închise ușa, și se reintoarse apoi la Van-der-Bader.

Acesta își reluse locul din fotoliu, și lacremi mari îi curgeau din ochi dealungul obrazilor sei paliși.

Studentul se oprī dinaintea invē- țătorului, necutezānd prin un cuvēt sau prin o privire a turbura această profundā durere.

(Va urma).

tivul primar și pre toți oamenii și ocro- titorii lui tare 'i doare, când te încerci să le spuni câte odatā adevērul, ca și când — vēdi doamne — a spune cuiva adevērul ar fi pēcat și încā pēcat de moarte.

Firesce că adevērul e luminā; dar apoi dacā primariul și cu adeptii sei se vēd că în luminā dēnșii devin umbriși, nu lumina e de vinā, ci natura lor genuinā, de a fi negri.

Nu e adevēr că Săcelul n'ar avē a- vere, și venituri și mē mir cum o poate dișe primariul aceasta, când între venite figurează pe tot anul 700—800 fl. afarā de darea finanșei vinului și a cărnei din care d-lui de când figurează ca primariu nu au arētāt nici un cruceriu.

Din aceste venituri scie primariul bine că poate prea ușor în tot anul să plătească darea comunei cu 168 fl. 81¹/₂ cr. și pe primariul cu 40 fl. pe notariul cercual cu 220 fl. și pe invēțătoriu cu 250 fl. toate aceste lefuri se acopere pe deplin din veni- turi în tot anul, fără a pomeni și de alte picături.

Cum vine dar primariul cu oamenii sei ca să arunce pe fie-care familie o dare nemai pomenitā de câte 5 fl. v. a. spre a și scoate suma de 1114 fl., și spre ce scop? Au nu se vede dintr'aceasta, că judele vrea să și plătească cu bani scoși cu esecușinea din mânilor, și averea sārācimei din Săcel suma de 800 fl. v. a.

Te întreb d-le primariu cine 'ți-a licui- dat d-tale față cu oamenii pe cari s'a pus arunc, pretensiunea de 800 fl. v. a., și e dl pretor în stare dimpreună cu adeptii d-tale din reprezentanșā, ca să și licuideze, față cu particularii cari nu și datoreșc nimic, 800 fl. v. a.? și cum vii d-ta ca să fii tot de odatā și creditorii comunei și și esecu- torul?

E neadevēr d-le primariu că d-ta n'ai fi scos în cale de esecușia 578 fl. 50 cr. dela deosebișii particulari trimișind jurașii și pe dl notariu Ioan Bunea, ca esecutori de- legași ai d-tale luānd și câte 10 cr. dela fie-care particular, cheltueli de esecușie.

Din aceasta procedere a d-tale se a- deverese pe deplin, că ai voit nu atât ca să acopere cu banii acestia leașă invēțā- toriului, notariului, și darea, ci în linia primā pretensiunea d-tale de 800 fl. carea nu și-o va licuida nici un om cu suflet drept pe lumea aceasta, îndatā ce se va uita la po- sișia din care e compusā pretensia, de oare ce pe departe nu vei putē d-ta dovedi, a fi dat împrumut banii acestia la comunā. Cā d-ta ai încasat banii înainte de a fi fost întārit conculul, te dovedesc actele care zac la judecātā în arētarea contra mea, din care act se vede, curios lucru! că chiar dl pre- tor și-a dat slobozenia, fără să fi fost con- culul întārit de comitat; prin urmare nu'i adevērat că d-ta n'ai fi esecutat acest con- cul, care nici până astādi nu e întārit.

Clientul meu, sum eu însumi, ai tri- mis și la mine sē și dau cei 5 fl. și ai voit să'mi iai bunda cu jurașii și pārgarii, oare dacā n'am voit să și dau banii putut' mi- ai lua ca la alții?

M'am vāerat la dl pretor despre a- ceasta în cancelaria pretorialā, se spunā cei din această cancelariā, și chiar dl pretor e vina de nu și-am dat banii.

Apoi dacā eu vreau, că Săcelenilor să nu li se facā nedreptāși, așa aș socoti, că printr'aceasta nu stric nici comunei, nici Săcelenilor, ci poate că d-tale și stau în cale cu descoperirea adevērului, de nu poți pune lumina sub obroc.

Nu se îndoiesce nimenea despre mo- dul și formele în care d-ta ai putut fi ales de primariu încā pe trei ani, și se figurezi ca astfel nu de 19 ani ci de 14 ani; nu vērsta decide despre ceea ce sūnt oamenii, ci rezultatul faptelor lor, care se vede, că cum e în Săcel. Care stare a lucrului e mai adevēratā d-le primariu a mea ori a D-tale?

Nicolau Platoș.

Varietăți.

* (Necrolog). În cel mai pro- fund doliu al inimei noastre vē in- cunoscimā despre repașarea prea- amatului nostru părinte Demetriu Fo-

garași senior comerciante și proprietari, carele după o viață de ani 79 plină de neobosită activitate și-a dat nobilul seu suflet în mâinile creatorului la 24 Maiu 1879 stilul nou.

Remășițele pământene se vor înmormânta la 26 Maiu st. n. la oarele 4 d. m. în cimiteriul gr. or. din M. Oșorheiu.

Mureș Oșorheiu 24 Maiu 1879. Demetriu Fogarași jun., Rudolf Fogarași ca fii, Jeanetta Fogarași născută Dinști oa noră, Victor Fogarași, Elena Fogarași, Emil Fogarași ca nepoți.

* (Postal). Direcțiunea postală din Sibiu prin edictul de dno 25 Maiu n. a. c. Nr. 3700 face cunoscut, cumcă din 1-a Iunie n. a. c. între Mediaș și Basna pe fie care și va comunica posta în următorul mod:

Pleacă din Mediaș către Basna la 11 oare a. m. și ajunge în Basna la 12 oare la ameași.

Pleacă din Basna către Mediaș la 7 oare dimineața și ajunge în Mediaș la 8 oare dimineața.

* (O nouă schimbare) se signalizează în mersul trenului adevă se dice că dela 1 Iunie trenul va pleca din Sibiu la 9 oare dimineața și va sosi în Sibiu la 6 oare sara.

* (Un ac în inimă). Dr. Huppert medicul principal a unui institut de alienați în Sacsonia găsi la secțiunea unui alienat în inima acestuia un ac de cusut, carele a fost găurit dosul camerei stânge a inimei și sta de-a lungul acolo. Cum a ajuns acul acesta în inima bolnavului nu se poate explica. Bolnavul de altmintrea a ajuns o etate de 52 ani și până la moartea lui n'a fost bolnav, dară cu deosebire nu s'a plâns despre suferințe și dureri de inimă.

Bursa de Viena
din 28 Mai n. 1879.

Metaliacele 5%	68 15
Împrumutul naț. 5% (argint)	70 65
Împrumutul de stat din 1860	126 —
Acțiuni de bancă	845 —
Acțiuni de credit	266 25
Valuta nouă imperială germană	252 75
London	116 85
Argint	— —
Galbin	5 51
Napoleon d'aur (poli)	9 33

Economic.
Făgăraș, 28 Maiu n. Pro hectolitru: Grâu fl. 6.50—6.80; grâu scăreț fl. 5—5.50; seacă fl. 3.20—3.40 cucuruz fl. 3.20—3.40; ovės fl. 2.20—2.30 orz —; mălaiu fl. 8—9; Sămânță de cânepă fl. —; mazăre fl. 8—9; linte fl. 10—11; fasole fl. 4.50—5; prunescute fl. —; pro 100 chilo: Slănină fl. 60—75; sėu brut fl. 32—34; sėu de lumină fl. 28—30; unsoare fl. 50—55; cânepă fl. 40—45; sēmēnță de in fl. —; săpun fl. 58—; pro chilo carne de pită 38 cr. carne de vițel — cr.; carne de vore 40—44 cr. Tergul de ași a fost bine cecutat.

Budapesta, 24 Maiu n. Impregiurările meteorologice în decursul săptămēnei trecute s'au schimbat tare spre bine, deși nici Sămbătă n'a fost timp constant frumos, ci mai mult schimbăcios. Inse impregiurările temperaturii sânt absolut mai favorabile așa încât domnesce în deobște nădejdea, că vegetațiunea rămasă îndērpt în curēnd se va restaura și va ajunge la gradul, ce i se cuvine în timpul de față. În decursul săptămēnei trecute s'a sfērșit sēmēnatul cucuruzului, ce până acuma n'a fost cu puțință și unde nu e chiar gata, acolo încă în curēnd va fi isprăvit. Cucuruzul sēmēnat mai înainte din pricina temperaturii reci parte n'a rēsărit, parte inse a putrēdit de ploile multe; așa cel de curēnd sēmēnat îl va ajunge și și întrece în prosperare. Grānele sub influința timpului cald și frumos de față se restaurează și crește vędēnd cu ochii, asemenea și orzul și ovėsul. Crumpenilor le-a umblat ca cucuruzului. Prin timpul cald se uscă bălțile cele lăfite pe hotare și se împedecă puternic calamitatea tăciunelui.

Impregiurările aceste favorabile au influințat tare asupra comunicațiunei și prin aceasta au desvoltat o viață mare în tergul tuturor articuliilor, a căror prețuri le notăm după cum urmează:

Grāul a trecut în cantitate de vre-o

80,000 măji metr. cu câte fl. 9.80—10.10; Sēcara la 1500 m. m. cu câte fl. 6.20—6.50; Orzul la 300 m. m. cu câte fl. 5.20—5.40; Ovėsul la 3000 m. m. cu câte fl. 5.40—5.80; Cucuruzul la 12,000 m. m. cu câte fl. 5.25—5.65; Făina a trecut ca și în săptămēnile de mai nainte.

Păștăioasele avură asemenea căutare foarte bună și au avut în special următoarele prețuri: fasolea fl. 6.25—7; mălaiul fl. 5—5.20; linte și mazărea fl. 14—15; sēmēnța de in fl. 12.50—13; Lānile încă au avut trecere bună și s'au vëndut după calitate cu fl. 44—46 ba chiar și cu fl. 100—105 per 56 chilograme.

Porcii au fost căutați ca și în săptămēnile trecute și s'au vëndut binișor. În terg s'au aflat de astădată 93,340 de capete între care din România 1920, din Ungaria 1240 și din Ardeal 350; Unsoarea de porc n'a fost căutată și d'abia a trecut fără vas cu fl. 44—45 și cu vas cu tot cu fl. 46.50—47.50; Slānina a trecut cu fl. 41—42; sēul cu fl. 44—46; spirtul a fost foarte tare căutat și s'au plătit per 10,000 litre % cu fl. 26—27 în marele; Crumpenile s'au platit per maja metrică cu fl. 2.

Peile au început a fi căutate cu mare vioiciune. S'au vëndut preste tot la 10,000 pei de oaie și adevă cele din Bānat și Ardeal cu fl. 125—135 per 102 dārabe; apoi au trecut la 18,000 pei de miel, dintre care cele din Ardeal s'au plătit per 100 dārabe cu fl. 70—83. Peile celelalte n'au avut de astădată trecere.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitățiuni: în 11 Iulie imob. Policenei Iānosi în M. Oșorheiu; în 9 Iunie imob. lui Iuon Islai în Ciuca; în 14 Iulie și 1 Septembrie imob. lui Stefan Pető în Kaposztás-Szt. Miclos; în 7 Iulie și 25 August imob. lui Ladislau Nagy în M. Oșorheiu (trib.); în 28 Iunie și 28 Iulie imob. lui F. G. Spaeck în Sibiu (trib.); în 7 Iunie imob. lui Mendel Neuman și soți în Dios (trib. Alba-Iulia); în 13 Iunie imob. lui Natan Hirsch în Șomcuta (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 6 Iunie imob. lui Adam Kanaz în Baczad; în 6 Iunie imob. lui Samuil Raduly jun și soți în Udvarfalva; în 11 Iunie imob. lui Ilie Hoszu în Sânt. Ana; în 9 Iunie imob. d-nei Iosif Kis în Mező-Band; în 9 Iulie și 27 August imob. d-nei Wenzel Irosek și soți în M. Oșorheiu (trib.); în 21 Iunie și 21 Iulie imob. d-nei Iosif Apro în Aiud (judec. cerc.); în 9 Iunie imob. lui Ludovic Székely în Cluj (trib.); în 21 Iunie și 21 Iulie imob. lui Teodor Sērbu în Sibiu (trib.); în 5 Iulie și 23 August imob. lui Mihail Csismadia în Csikfalva (trib. M. Oșorheiu); în 6 Iunie imob. lui Avram David în Ormingye (judec. cerc. Kőrösbánya).

Rațiociniul comitetului balului român din Viena.

Societatea academică „România Jună” nu mai avea fond disponibil. Cabinetul de lectură al societăței era în pericolul de-a fi închis. Astfel era atacată, de nu existența cel puțin valoarea societăței.

Apelul făcut în ultimul raport anual al „Romāniei June” nu avuse rezultatul dorit. Nu ne rămase deci altă cale de-a face bani pentru societate decât arangiarea unui bal. Crearea unui nou fond disponibil a fost așadar scopul principal al balului.

Se înțelege de sine, că de aceasta întreprindere erau legate și alte scopuri generale. Nu este inse aci locul să le specificăm, nici să ne exprimăm apriat opiniunea noastră proprie despre valoarea balului privit din mai multe puncte de vedere. Ne îndestulim a revoca în memoria publicului esența criticeii jurnalelor vieneze. Aceste raportară, că balul român din 15 Febr. a. c. a fost unul din cele mai strălucite și frecventate baluri de elită ale capitalei, ba ce e mai mult, din cauza prezenței Alteței Sale

imperiale a domnului archiduce Albrecht și a mai multor diplomați, îi vindecară o însemnătate politică magulitoare pentru Romāni. Deci noi, fără a comite eroarea de lăudăroșie proprie, la rēndul nostru putem afirma, că atât succesul material și moral al balului nostru, cât și splendoarea sa esternă întrecu chiar și așteptările noastre optimistice.

Ca până acum nici odată, s'au încasat 3303 fl. 73 cr., ear spesele fac 1373 fl. 39 cr. Rēmān deci ca venit curat 1930 fl. 34 cr. v. a., care sumă s'a aședat deja în casa „Romāniei June” și formează acum averea sa disponibilă. Esistența societăței earăși este asigurată pe timp mai lung.

Dacă, pelângă toată parsimonia observată de comitet, erogațiunile totuși se urcară la o sumă considerabilă, trebuie a se lua în considerațiune, că suma lor nu numai nu întrece spesele vre-unui bal al „Romāniei June” din anii precedenți, ci este mai mică. De altă parte balul nostru s'a arangiat într'un stil mai mare. Așa de exemplu numai tipăriturile, portul postal și spesele secretariale se urcară de astădată la 325 fl. pentrucă făcurăm circa de trei ori mai multe invitațiuni ca în anii trecuți. Numai așa se poate explica, că și venitul este de trei și patru ori mai mare.

Departee de a dice, că acest succes surprinđeror este meritul nostru, recunoascem cu viuă plăcere, că avem să'l atribuim maranimosităței doamnelor patronese și liberali publicului român și filo-romān ce ne-a spriginit întreprinderea într'un mod neobișnuit. Aducem deci la locul acesta cea mai respectuoasă mulțămită și adēnc simțită recunoscință înaltei case imperiale din Viena, Altețelor Lor Regale din Bucuresci, doamnelor patronese, domnilor colectanți și onoratului public român și filoromān, a căror generositate esemplară a contribuit așa de mult la ajungerea scopului nostru.

În fine venim cu bucurie a publica rațiociniul comitetului; mai adaugem inse, că, avēnd informațiuni private despre unele colecte făcute în favorul scopului nostru (ce până acum nu le-am primit), vom publica ulterior și pe aceste sau în diuare sau în raportul anual al societăței cât ce vom fi primit numele respective.

Pentru comitet: Președintele Drd. Octaviu Blăjan.
Viena în Aprile 1879.

A. Conducerea.
a) Patronesele: Angelina de Bălăcean, Matilda Dumba n. Germani, Maria de Filișan, Theresa Edouard-Kanitz, Aurelia Trașă-Kron, Coelestina de Oppolzer Mautner-Markhof.
b) Comitetul arangiator: Drd. med. Octaviu Blăjan, președinte; Drd. med. Nicolau N. Poppa, casariu; Basiliu Damian, controlor; Drd. jur. Basiliu Tudan, Victor Socec, Vasile Voina, secretari; Andreiu Bārsean, stud. în filos., Demetriu Brătean, stud. în techn., Valeriu N. Cuman, stud. în farm., Dr. jur. Pamfil Dan, c. r. adjunct, Ioan Dușoiu, stud. în comerț., Drd. med. Teodor Mihalcea, Drd. med. Ioan Radu, George Stānescu, stud. în comerț., membri ordinari; Drd. med. George Zoe, Drd. med. Ioan Anca, Drd. med. Ioan Cloaje, Drd. filosof. George Dan, Dr. med. Artur Hinec, Drd. jur. Ioan Luța, Ioan Mihălțan, audit. c. r., membri cooptați pentru sara de bal; Drd. med. Teodor Mihalcea, Andreiu Bārsean, stud. filos., Valeriu N. Cuman, stud. farm., comisia revēdătoare.
(Va urma).

Nr. 57—1879 2—3 CONCURS.

Pentru opt (8) tineri romāni cari voiesc a învăța vre-una din următoarele meserii: rotăria, dulgheria, terăria, cojocăria, mēsăria, cismăria, pālărieria, curelăria sau șelăria, se deschide prin aceasta concurs la un ajutoriu pentru fie care de câte 25 fl. pe an.

Suplicile au să fie instruite cu următoarele documente:

1. Carte de botez, din care să fie evident, că concurentele e de nascere

romān și că are cel puțin etatea de 14 ani.

2. Atestat scolastic, că are cel puțin cunoștințele ce se predau în scolile primare din Austro-Ungaria și să cunoască și o altă limbă usitată în țară, precum germană sau maghiară.

3. Revers dela părinți sau tutori, că vor lăsa pe fiii lor să învețe meseria, la care se aplică, până când vor eși calfe sau sodali cu atestat în regulă.

4. Un esemplar din contractul, ce părintele sau tutorul suplicantului va încheia cu maistrul, la care învăț. celul intră la meseria ce și-a ales-o.

Suplicile astfel instruite, sânt a se înainta subsemnatului comitet până în 31 Iuliu a. c. st. n.

Sibiu, 10 Maiu 1879.
Comitetul Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Nr. 72—1879. 2—3 CONCURS.

Devenind vacant postul de paroch gr. or. de a III-a clasă în comuna Hașag protopresbiteratul Mediașului, se deschide concurs cu terminul până la 10 Iunie a. c.

Emolumentele sânt:

1. Casă și curte cu edificii necesare de locuit, în restimp de doi ani, după care timp se obligă poporul a edifica casă parochială cu edificiile necesare pe curtea parochială.

2. Canonica porțiune de 18 jugere pământ, parte arătoriu, parte fēnaț.

3. De la 70 familii câte o și de lucru, sau 50 cr. v. a.

4. Venitele stolare usuatē, și regulate în sinodul protopresbiteral.

Doritorii de-a ocupa acest post sânt avisați ași subșterne petițiunile subscrisului oficiu protopresbiteral, înștruite conform legii, până la terminul prefipt.

Mediaș în 7 Aprilie, 1879.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Mediașului în conștelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi m. p., adm. ppesc.

Nr. 51—1879. 2—3 CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a II-a Ripa inferioară ppresbiteratul Turdei superioare, se escrie concurs în urma ordinațiunei preaveneratului consistoriu archidiecezan ddo 24 Aprilie a. c. Nr. 1186 B. cu terminul până la 10 Iunie a. c. st. v. pe lângă următoarele emolumente:

1. Casă parochială cu grădină de legumi și de pomi, precum și edificiile economice necesare.

2. Folosirea cimiteriului de lângă biserică.

3. porțiunea canonică de 16 jugere 579 org. agru și fēnaț.

4. De la 205 case câte o și de lucru cu palma sau 20 cr. v. a.

5. Tot de la 205 case câte o ferdelă de cucuruz sfărmit a 16 cupe ferdela.

6. Stola îndatinată; cari emolumente computate toate în bani d'au suma de 460 fl. v. a. din carea una a treia este a cantorului.

Doritorii de-a ocupa această parochiă vor avē ași așterne rugăriile instruite în sensul stat. org. la subscrisul până la terminul indicat.

Deda, în 3 Maiu, 1879.

În conștelegere cu comitetul parochial concernent.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Turdei superioare.

Ioann Popescu m. p., adm. protopopesc.